

Τράπεζα θεμάτων Β' Λυκείου: Φυσική Γενικής Παιδείας**ΘΕΜΑ Δ****ΓΗ_Β_ΦΥΣ_4_21284**

ΘΕΜΑ Δ (αναρτήθηκε 21/12/2014)

Σωματίδια με κινητική ενέργεια 20 eV προσπίπτουν σε άτομα υδρογόνου που βρίσκονται στη θεμελιώδη κατάσταση. Τα άτομα διεγείρονται σε όλες τις πιθανές διεγερμένες καταστάσεις έως την τρίτη διεγερμένη ($n = 4$) και κατόπιν αποδιεγείρονται, επιστρέφοντας στη θεμελιώδη κατάσταση. Θεωρούμε ότι τα άτομα μετά την αλληλεπίδραση με τα σωματίδια παραμένουν ακίνητα.

Δίνονται η ενέργεια του ατόμου του υδρογόνου στη θεμελιώδη κατάσταση $E_1 = -13,6 \text{ eV}$.

Δ₁. Να εξηγήσετε πόσες γραμμές θα έχει το φάσμα εκπομπής του υδρογόνου.

Μονάδες 6

Δ₂. Να υπολογίσετε σε eV την ενέργεια που θα έχει κάθε άτομο υδρογόνου, όταν αυτό βρεθεί στη τρίτη διεγερμένη κατάσταση ($n = 4$).

Θεωρούμε ότι κάθε σωματίδιο αλληλεπιδρά με ένα μόνο άτομο υδρογόνου.

Μονάδες 5

Δ₃. Να βρείτε σε eV την ελάχιστη κινητική ενέργεια που μπορεί να έχει ένα σωματίδιο μετά την αλληλεπίδρασή του με ένα άτομο υδρογόνου.

Η ενέργεια ενός από τα φωτόνια που παρήχθησαν κατά τις αποδιεγέρσεις των ατόμων υδρογόνου από την ενεργειακή στάθμη με $n = 4$, είναι $E_{\phi 1} = 2,55 \text{ eV}$.

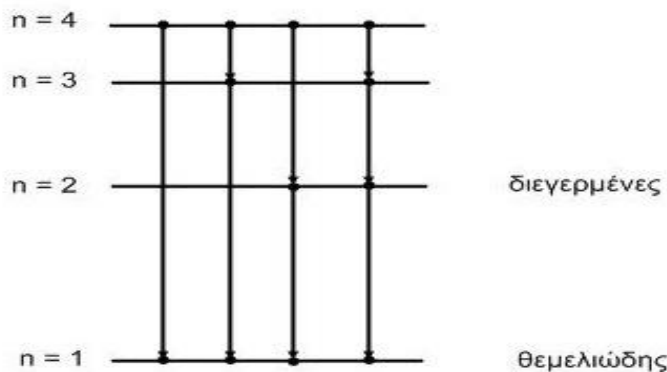
Μονάδες 7

Δ₄. Να προσδιορίσετε τον κύριο κβαντικό αριθμό της ενεργειακής στάθμης στην οποία μετέβη ένα άτομο υδρογόνου, ώστε να παραχθεί το φωτόνιο αυτό.

Μονάδες 7

Λύση

Δ₁. Οι γραμμές του φάσματος εκπομπής είναι τόσες όσα συνολικά είναι και τα διαφορετικής συχνότητας φωτόνια που παράγονται κατά την αποδιέγερση του ατόμου του υδρογόνου από τη $n = 4$ στη $n = 1$.

Από το διάγραμμα ενεργειακών σταθμών προκύπτει ότι τα παραγόμενα φωτόνια (που είναι διαφορετικά) είναι 6 και οι τρόποι αποδιέγερσης (4).

Δ₂. Η ενέργεια της διεγερμένης κατάστασης n :

$E_n = E_1 / n^2$, οπότε για την τρίτη διεγερμένη κατάσταση (n = 4) :

$$E_4 = E_1 / 4^2 \Rightarrow E_4 = -13,6 / 16 \Rightarrow E_4 = -0,85 \text{ eV} .$$

Δ₃. (ΑΔΕ) Αρχή διατήρησης της ενέργειας :

(κατά τη διέγερση με κρούση του ατόμου του υδρογόνου)

$$K_{\text{αρχ}} = K_{\text{τελ}} + \Delta E_{\text{διεγ}} \Rightarrow K_{\text{τελ}} = K_{\text{αρχ}} - \Delta E_{\text{διεγ}} \dots (I)$$

Η $K_{\text{τελ}}$ είναι η ελάχιστη δυνατή όταν η $\Delta E_{\text{διεγ}}$ (ενέργεια διέγερσης) είναι η μέγιστη δυνατή, δηλαδή από τη n = 1 μέχρι τη n = 4 .

$$\Delta E_{\text{διεγ}} = (E_4 - E_1) \Rightarrow \Delta E_{\text{διεγ}} = (-0,85 - (-13,6)) \Rightarrow \Delta E_{\text{διεγ}} = 12,75 \text{ eV} .$$

Από την εξίσωση (I) :

$$(I) \Rightarrow K_{\text{τελ}} = K_{\text{αρχ}} - \Delta E_{\text{διεγ}} \Rightarrow K_{\text{τελ}} = 20 - 12,75 \Rightarrow K_{\text{τελ}} = 7,25 \text{ eV} .$$

Δ₄. (ΑΔΕ) Αρχή διατήρησης της ενέργειας για το φωτόνιο :

(η γενικότερη μορφή, όπου $\Delta E_{\text{αποδ}}$ η ενέργεια αποδιέγερσης από την n = 4 στη n)

$$E_{\text{hf}} = \Delta E_{\text{αποδ}} \Rightarrow E_{\phi 1} = E_4 - E_n \Rightarrow$$

$$E_n = E_4 - E_{\phi 1} \Rightarrow E_n = -0,85 - 2,55 \Rightarrow$$

$$E_n = -3,4 \text{ eV} .$$

Η ενέργεια E_n :

$$E_n = E_1 / n^2 \Rightarrow n^2 = E_1 / E_n \Rightarrow$$

$$n^2 = -13,6 / (-3,4) \Rightarrow$$

$$n^2 = 4 \Rightarrow n = 2 .-$$

Επιμέλεια: Καθ. Γεώργιος Φ.Σ ι ώ ρ η ς-Φυσικός.